

Waarborgen digitalisering Rechtspraak

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

Brief aan De Minister voor Rechtsbescherming,
drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum: 27 juni 2018
E-mail: wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
Telefoonnummer: 088 - 361 33 17
Kenmerk: 2246439

Inhoud van de brief

Geachte heer Dekker,

Met deze brief reageert de Raad op uw brief van 13 april jl. door te beschrijven welke stappen binnen de Rechtspraak in de relatief korte periode sinds medio april zijn gezet en worden gezet om de door ons gewenste reset van de digitalisering in gang te zetten en voorwaarden te creëren waaronder de reset kan worden gerealiseerd. Uitgangspunt daarbij is de opvolging van de adviezen uit het reviewrapport van TRConsult.

Vier zaken zijn van wezenlijk belang om de ontwikkeling door te kunnen zetten. Ten eerste moet er overeenstemming zijn tussen de Raad en de gerechtsbesturen over de doelen van de digitalisering en de manier waarop die moeten worden bereikt. In de tweede plaats moet voor iedereen die werkt aan de digitalisering gelden dat zijn rol en bekwaamheden goed met elkaar in overeenstemming zijn. Ten derde moeten verantwoordelijkheden en bevoegdheden duidelijk zijn belegd en moet men in de uitvoering daarvan rolvast zijn. En niet in de laatste plaats is het van belang dat medewerkers en ketenpartners van de Rechtspraak er vertrouwen in hebben dat het tot een goed vervolg komt. De Raad vindt dit belangrijke waarborgen voor het kunnen laten slagen van de digitalisering van de Rechtspraak.

De Raad heeft de afgelopen weken in de eerste plaats aangegrepen om, gegeven de uitgangspunten van de Wet op de rechterlijke organisatie, samen met presidenten, rechters en IV-professionals en onder begeleiding van externe deskundigen, een nieuwe IV-governance te ontwikkelen. Om te komen tot een breed gedragen governance zijn in dit proces diverse geledingen meegenomen, zoals de Centrale Ondernemingsraad Rechtspraak (COR) en het College van afgevaardigden (Cva) die alle medewerkers

Raad voor de
rechtspraak

vertegenwoordigen, de voorzitter van het Gezamenlijk Landelijk Overleg vakinhoud rechtspraak (GLO) namens rechters en het dagelijks bestuur van de presidentenvergadering namens de gerechtsbesturen. Het eindresultaat is besproken met het dagelijks bestuur van de COR, van het Cva en van de presidentenvergadering. Ten slotte is de nieuwe IV-governance besproken in en bekrachtigd door het Presidenten Raad Overleg van 25 juni jl.: de presidenten hebben zowel elk individueel als collectief steun uitgesproken voor de nieuwe IV-governance. In bijlage 1 treft u een beschrijving van de nieuwe IV-governance aan. Verder zijn concepten van deze IV-governance doorgelicht door de hiervoor genoemde externe reviewcommissie (TRConsult). Het resultaat daarvan treft u aan in bijlage 2. De aanbevelingen vanuit de review zijn al geïncorporeerd in de bijgevoegde beschrijving van de IV-governance.

Met de bekrachtiging van de nieuwe IV-governance zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden helder belegd. Diezelfde governance maakt het ook beter mogelijk om rollen en bekwaamheden op elkaar af te stemmen. In tegenstelling tot de eerdere IV-governance, die in de eerste plaats uitging van representatie, gaat de nieuwe governance uit van expertise en vertegenwoordiging. Iedereen die participeert binnen de IV-governance wordt via training op het vereiste taakvolwassenheidsniveau gebracht. Daarbij kan het gaan om het vergroten van vakinhoudelijke IV-kennis, maar ook om gedragstraining ten behoeve van bijvoorbeeld rolvastheid en vertegenwoordiging.

Het topmanagement van de IV-organisatie van de Rechtspraak, dat op het moment nog een tijdelijke werkorganisatie is, wordt bewust ingevuld op interimbasis door kwartiermakers die de opdracht hebben een basisorganisatie neer te zetten. Zij hebben hun opdracht inmiddels zo goed als vervuld. Twee van de drie kwartiermakers hebben aangegeven niet beschikbaar te zijn voor een structurele functie in de IV-organisatie. Ter opvolging van de ad interim chieft information officer (CIO) wordt op dit moment actief gezocht naar een CIO die leiding gaat geven aan de IV-organisatie, een sleutelpositie krijgt binnen de IV-governance en als niet-stemgerechtigd lid aansluit bij de vergaderingen van de Raad. Uw departement participeert in de selectie van de juiste persoon voor deze functie. Ter opvolging van de interim directeur IT wordt een specifiek op beheer, technologie en ontwikkeling gerichte directeur IT geworven. Verder zal de ondersteuning van de Raad worden versterkt door het aantrekken van een senior adviseur IV. Daarnaast richt de Raad direct na de zomer een externe review board in om deskundige tegenspraak te genereren. De leden van de review board dienen een autoriteit op hun vakgebied en onafhankelijk te zijn. Zij staan de Raad bij met kennis en kunde van buiten. De review board wordt multidisciplinair samengesteld, waarbij kennis op het gebied van soft controls en IV-architectuur belangrijke disciplines zijn. In dit verband is overeengekomen dat de Raad zich aansluit bij het systeem van de BIT-toetsing, op een wijze die past bij de positie die de Rechtspraak heeft binnen het staatsbestel. Ook vindt ambtelijk overleg plaats over de mogelijkheden die er zijn om de Rechtspraak middels geselecteerde werkprocessen en afspraken in verbinding te brengen met het CIO-stelsel van Justitie en Veiligheid (JenV). Doel hiervan is JenV te informeren, kennis te ontwikkelen van specifieke problematieken, vooraf kennis te nemen van ontwikkelingen en met inachtneming van de staatsrechtelijke onafhankelijkheid van de Rechtspraak met elkaar samen te werken.

Raad voor de
rechtspraak

Binnen de nieuwe governance en op basis van de nieuwe binnen die governance geldende besluitvormingsstructuur, zal het basisplan voor de reset van de digitalisering worden voortgebracht. Aan het basisplan wordt op dit moment hard en voortvarend gewerkt, maar het kost tijd om een zorgvuldige en goed onderbouwde keuze te maken voor de nieuwe doelarchitectuur. De Raad verwacht dat in het najaar besluitvorming kan plaatsvinden over de doelen van de digitalisering, de manier waarop die moeten worden bereikt en de kosten die daarmee gemoeid zijn.

De Raad is van oordeel dat een succesvolle reset van de digitalisering ook voor een belangrijk deel afhankelijk is van de mate waarin er binnen de Rechtspraak – en specifiek binnen het verband van Raad en gerechtsbestuurders – daarin een gedeelde ambitie ontstaat. Die moet immers leiden tot een collectief eigenaarschap, niet alleen van de hopelijk te behalen successen maar ook van de te overwinnen tegenslagen, van de motivatie van medewerkers in de gerechten voor een product dat nog niet 'af' is, van lastige kanten van harmonisatie en standaardisatie. Alleen dan zijn we in staat in de Rechtspraak voldoende implementatiekracht te organiseren. En omdat niet alles in één keer goed zal gaan, moet er ruimte zijn voor een Rechtspraak als lerende organisatie die een lerende vorm van ontwikkeling hanteert. Fouten mogen worden gemaakt, daar leren wij van.

De gedeelde ambitie, het eigenaarschap, de taakvolwassenheid en de implementatiekracht kunnen echter pas werkelijk vorm krijgen zodra aard en omvang van de reset volledig helder zijn.

Naast het werk dat wordt verzet om de genoemde waarborgen te realiseren, blijft de Raad zich inzetten op de overige maatregelen uit zijn brief van 10 april jl. Zo dient er blijvende aandacht te zijn voor de soft controls. Omdat het succes van de reset daar voor een belangrijk deel van afhankelijk is, wordt in de tweede helft van 2018 binnen de Rechtspraak een traject gestart ter versterking van de deze soft controls. En zeker zal er ook blijvende aandacht zijn voor het draagvlak onder medewerkers voor de digitalisering en vooral ook voor de medewerkers in de administratieve functies die als gevolg van de reset een langere periode van onzekerheid over hun dienstverband doormaken. Vanaf september bezoeken de voorzitter en het nieuwe lid van de Raad de gerechten om met de medewerkers aldaar in gesprek te gaan over de reset en andere zaken die hun belangstelling hebben.

Ten slotte worden op dit moment nog pilots Civiel Handelsvorderingen (HV) uitgevoerd die onderdeel zijn van het voormalige programma KEI. Ondanks de onverminderde inzet waarmee door heel veel medewerkers is gewerkt aan Civiel HV, heeft de Raad helaas moeten besluiten Civiel HV niet voor landelijke implementatie geschikt te achten.

In het eerder aan u verstrekte Deloitte-rapport van december 2017 is aangegeven dat landelijke uitrol van Civiel HV technisch mogelijk moet worden geacht. Daarom heeft de Raad de stuurgroep Civiel HV verzocht aan te geven of voor een 'minimaal werkbaar product' benodigde functionaliteit met succes kan worden gerealiseerd binnen het

Raad voor de
rechtspraak

daarvoor beschikbare budget. Daarbij heeft de Raad opdracht gegeven aan Deloitte om een nader advies te geven over de landelijke implementatie.

Op basis van een doeltreffend en planmatig verlopen traject adviseert de stuurgroep Civiel HV positief onder voorwaarde dat een aanvullende technische voorziening wordt geleverd. De beschikbaarheid van deze voorziening kan echter niet worden gegarandeerd.

Deloitte constateert dat het om een complex product met een lange leercurve gaat dat draait op technologie waarvan bekend is dat het niet wordt doorontwikkeld. Daarbij werkt de Raad aan nieuwe doelarchitectuur voor de digitalisering en zou Civiel HV op afzienbare termijn naar die nieuwe architectuur moeten worden gemigreerd. Om die reden adviseert Deloitte negatief over de landelijke uitrol.

Alles afwegende concludeert de Raad dat landelijke implementatie geen doelmatige investering van energie, tijd en geld is. De Raad zal u dan ook niet verzoeken het aanvullende KB voor te bereiden dat nu nodig zou zijn voor de verdere landelijke implementatie. De Raad gaat graag met u in overleg over de consequenties die dit heeft op het gebied van de wetgeving. Wij informeren onze medewerkers en ketenpartners via separate berichtgeving over dit besluit.

De Raad gaat er met de presidenten van uit dat de relatief grote stappen die wij in een relatief korte periode hebben gezet en de al getoonde inzet van de medewerkers, u met ons het vertrouwen geven dat wij de weg hebben ingeslagen in de richting van een succesvolle digitalisering van de Rechtspraak.

Hoogachtend,

mr. F.C. Bakker
Voorzitter Raad voor de rechtspraak